

Özel Eğitim Gereksinimli Öğrencilerin Gelişim Dönemi Özellikleri

HAZIRLAYAN: BARIŞ ŞANLI
OKUL REHBERLİK SERVİSİ

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Ayırıcı Özellikleri

- ▶ Sosyal iletişim de yetersizlikler
- ▶ Nesnelere, insanlardan fazla değer verme
- ▶ Göz teması kurmaktan kaçınma
- ▶ Konuşmanın başlamasında gecikme, konuşamama
- ▶ Söylenen sözleri ya da davranışları tekrarlama
- ▶ Sebepsiz yere gülme veya ağlama
- ▶ Değişikliklerden kaçınma
- ▶ Kendine zarar verici hareketler
- ▶ Uyarılara aşırı tepki (ışık, ses)
- ▶ Belli nesnelere aşırı bağlılık

Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireyler normal gelişim gösteren bireylere göre farklılık gösterebilmekte olup, gelişim dönemlerinde kazanılması gereken davranışlarda gecikme olabilmekte ve yukarıdaki davranış örüntüleri gözükülebilmektedir.

Eğer Çocuğunuz

Göz teması kuramıyorsa

İsmi söylendiğinde dönüp bakmıyorsa

Parmakıyla istediği şeyi göstermiyorsa

Yapıtların oyunlarına ilgi duymuyorsa

Saltanmak, parmak uçlarında yürümek gibi hareketlere sahipse

Dönen nesnelere karşı aşırı ilgi duyuyorsa

Takıntılı davranışlar gösteriyorsa

Konuşmasında gerilik yaşıyorsa

Down Sendromu Olan Çocukların Ayırıcı Özellikleri

- ▶ Başını dik tutmada zorlanırlar.
- ▶ Oturma ve yürümede gecikmeler görülebilir.
- ▶ Kalp rahatsızlıkları, bağırsak problemleri, katarakt, epilepsi, hipotroid gibi hastalıkların down sendromlu bireylerde daha çok gözükmesi
- ▶ Gelişim hızlarında gecikme vardır.
- ▶ Dikkat süreleri kısadır ve hafızada tutma süreleri zayıftır
- ▶ Konuşmada gecikme, dil gelişimleri geç ve zor olabilmektedir.
- ▶ Sosyal gelişimleri oldukça iyidir, çevresiyle etkili bir şekilde iletişim kurarlar.
- ▶ Aşırı inatçı olabilirler.

Down Sendromlu bireyler normal gelişim gösteren bireylere göre farklılık gösterebilmekte olup, gelişim dönemlerinde kazanılması gereken davranışlarda gecikme olabilmekte ve yukarıdaki davranış örüntüleri gözükülebilmektedir.

GELİŞİM DÖNEMLERİ

- ▶ Bebeklik dönemi (0-2 yaş)
- ▶ İlk çocukluk (oyun) dönemi (3-6 yaş)
- ▶ İkinci çocukluk (ilkokul) dönemi (7-11 yaş)
- ▶ Ergenlik dönemi (12-18 yaş)

1-BEBEKLIK DÖNEMİ ÖZELLİKLERİ (0-2 YAŞ)

- ▶ Bebeklik dönemi çocukların en hızlı büyüyen ve geliştikleri dönemdir.
- ▶ YÜRÜME denemelerinin başladığı dönemdir.
- ▶ KONUŞMA-SES ÇIKARMA denemelerinin başladığı dönemdir.
- ▶ Motor kaslarına hakim olmaya başladığı dönemdir.
- ▶ Tuvalet eğitiminin başlanması gereken dönemdir.
- ▶ Bu dönemde bebek çevresini tanıma çabasıdır.

Özel Eğitim Gereksinimli bebeklerde yukarıdaki davranışların gözükmesi gecikebilir veya hiç olmayabilir.

2- İLK ÇOCUKLUK-OYUN DÖNEMİ (3-6 YAŞ)

- ▶ Daha önceki dönemde bedenini ve kaslarını kullanmak için denemelere başlayan çocuk önceki döneme oranla bedenini daha iyi kullanmaya başlar
- ▶ Sosyal etkileşimin artırılması gereken dönemdir
- ▶ Bu dönemde çocuklar benmerkezcidir.
- ▶ Kuralları fark etmeye başlarlar.
- ▶ Merak başlar.
- ▶ Hatalı davranışları anlamaya başlar.

Özel Eğitim Gereksinimli bebeklerde yukarıdaki davranışların gözükmesi gecikebilir veya hiç olmayabilir.

3- İKİNCİ ÇOCUKLUK-OKUL DÖNEMİ (7-11 YAŞ)

- ▶ Düşünce yapısı gelişir
- ▶ Benmerkezcilik önceki döneme göre azalır.
- ▶ Kendi yaşitlarına verdiği önem artar.
- ▶ Fiziksel becerilerinde(hareketlilikte) artış olur.
- ▶ Benlik kavramı gelişir

Özel Eğitim Gereksinimli bebeklerde yukarıdaki davranışların gözükmesi gecikebilir veya hiç olmayabilir.

4-ERGENLİK DÖNEMİ (12-18 YAŞ)

- ▶ Bedensel değişimler başlar.
- ▶ Cinsiyet hormonları salgılanmaya başlar
- ▶ Bu dönemde sakarlık ve dengesizlik artabilir.
- ▶ Çalkantılı, karmaşık, fırtınalı bir dönemdir.
- ▶ Cinsel gelişim diğer çocuklar gibidir.

İyi niyetli ve kötü niyetli dokunuş öğretilmeli (Bu döneme kadar çocukların istismara uğramaması veya diğer insanları bilerek veya bilmeyerek istismar etmemesi adına MAHREMİYET eğitimi verilmiş olmalıdır.)

ERGENLİK DÖNEMİ İÇİN VELİYE-ÖĞRETMENE ÖNERİLER

- ▶ Susmak, çocuğa cevap vermemek, merakı artırır. Sanki bir sır varmış olarak algılanır.
- ▶ Ayıplamak, çocuğu suçluluğa sokar.
- ▶ Hiç anlayamayacağı karışık cevaplar vermek bireyin yanlış öğrenim yapmasına yol açar.
- ▶ Üstü kapalı anlatım, gizli ya da yapmacık benzetmeler yapılmamalıdır.
- ▶ Somut, açık, net olunmalıdır.
- ▶ Çocukla yapılan görüşmelerde göz kontağı kurulmalıdır.
- ▶ Çocuğun cinsel eğitime ihtiyacı olmadığını düşünmek yapılan en büyük yanlışlardan biridir.

